

Europa ens guarda el dret d'asil

El passat desembre, Aznar demanava que se suprimís el dret d'asil entre països de la UE. Els estats membres de la Unió han tombat la proposta, que hauria fet trontollar les garanties democràtiques.

A la cimera europea de Dublín, de desembre passat, José M. Aznar féu aprovar un mandat perquè la Conferència Intergovernamental per la reforma del Tractat de la Unió (CIG), del 20-22 d'abril d'enguany, establís clarament el principi que cap ciutadà d'un estat membre de la UE no podia sol·licitar asil en un altre estat membre. Llavors el govern va presentar l'acord com un victòria de la diplomàcia espanyola contra els etarres escampats per Europa.

La ufana presumpció de la Moncloa féu sorgir més interrogants que no certes. Es pot suprimir, o limitar, el dret d'asil a la UE sense perjudici de les garanties democràtiques dels seus ciutadans? Calen mesures de tal abast per a neutralitzar el terrorisme? I, finalment, de debò estan disposats els estats membres de la UE a seguir la iniciativa de Madrid? Sobre aquest últim punt, no es va poder especular gaire: abans del plenari de la CIG el govern hagué de retirar la proposta, i en va presentar una altra, que ja no pretenia canviar el Tractat sinó afegir-hi un protocol addicional, és a dir un norma inferior, que cada estat pot acceptar o rebutjar, amb independència de la seva adhesió global al Tractat. Aquest protocol, que va quedar fora de l'ordre del dia, tracta de limitar el dret d'asil a tres supòsits: el demandant procedeix d'un país amb algun dret fonamental suspès; el país d'origen té obert un tràmit de penalització per haver violat el Conveni de Roma sobre drets fonamentals; i, per un període de sis mesos, si un estat accepta d'estudiar una demanda d'asil per alguna

de les causes previstes a la Convenció de Ginebra sobre refugiats.

A final de gener l'ACNUR va enviar un memoràndum a Brussel·les oposant-se a les pretensions espanyoles per "contràries" als compromisos internacionals adquirits per tots els estat de la Unió. El document subratllava que la pertinença a un ens supranacional no allibera els estats sobirans de les seves obligacions. A mitjan març, Amnistia Internacional s'adreçava a la Comissió Europea per dir que una proposta de limitació del dret d'asil contradiu els pactes internacionals dels Drets Humans. AI, sensible a la preocupació de la Moncloa per les "facilitats" d'ETA a Europa, recordava: "les legislacions actuals dels països europeus tenen mecanismes suficients perquè els terroristes no utilitzin la via de l'asil amb la finalitat d'evitar l'extradició". Avui no hi ha cap ciutadà europeu que gaudeixi del dret d'asil en un altre país de la Unió. Pel que fa a Espanya, no s'ha concedit cap estatut d'asilat des de l'adhesió a la CEE al 1986. Els recents contenciosos amb la judicatura belga i la portuguesa no tenen res a veure amb el dret d'asil, expressament denegats als membres d'ETA, ans es tracta de demandes d'extradició, regulades per acords bilaterals.

Gent de poca memòria. Encara que el dret d'asil s'hagués suprimit, les demandes d'extradició toparien amb els mateixos entrebancs. En canvi, el preu d'aquesta reducció qualitativa de "l'hàbitat" democràtic de la UE seria una incògnita angoixant. Què passaria

ARXIU / EFE

amb els ciutadans francesos d'origen magribí que fossin foragitats dels municipis governats pel FN? I ja no parlem de l'adhesió dels països de l'Est i de Turquia... Poden perdre els kurds, escabetxinats amb armament comprat als mercats "democràtics", un dels pocs drets que els queda, el de fugir? Darrere la proposta de suprimir el dret d'asil hi ha dues concepcions equivocades, característiques dels conservadors: la idea que Europa és, per ella mateixa, una garantia democràtica; i la idea que la democràcia no admet marxa enrere.

No deixa de tenir gràcia que molts dels defensors d'aquestes concepcions exercissin càrrecs públics en un règim contrari a la democràcia i a Europa. Més ben dit, en tindria, si no fos que aquesta idea va sortir dels socialistes espanyols, que li van donar forma de projecte. Un projecte que el PP ha tirat endavant, amb molt poc èxit. Per sort. Per ara.

Pau Pons

Raquel Garcia i Luis Moreno, després de sortir de la presó a Bèlgica. Les demandes d'extradició, com la que el govern espanyol va sol·licitar a Bèlgica en el cas d'aquestes dues persones, toparien amb els mateixos entrebancs encara que s'hagués suprimit el dret d'asil.